

Latweeschu Nwises.

Nr. 21.

Zettortdeenâ 20. Mei.

1854.

Drucktehts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

No muhsu juhra. Stâ Mei deena Keepajneekem bij behdu deena. Nomitre ar bakkaam lohti teizams wihrs, turrigs kaupmanns Serensen. To paschu brihdi rahdi-jahs pee Keepajas juhra 2 Calenderu karra-dampkuggi, ikkates ar kahdeem 50 leeleem-gabbaleem, un kahdas pufsobtras werstes no pilsehta apstahjahs, rahdidami sawus breefmi-gus pohsia eerohfshus. Us pufsdeenu atbrauze masa laiwa ar wirsneeku un saldатеem un atnesse grahmatu kas prassija: lai tuhda Calendereem dohd wiffus prezzes kuggus kas Keepajas ohstâ; ja 3 stundas ne dohschoht, tad ar uggunigahm lohdehm tuhda sadednâschohht wiffu pilsehtu. Lai tik tuhda isweddoht ahra wiffas seewas un behrnus un apshmejoht flimneeku nammus, jo tohs ne grihbhoht pohstihht. Magistrahhts atbildeja, ka teem saldatu ne effoht prettim turretees, lai darra kâ sinnoht. Par 1 stundu jaw bij klahht 10 masas laiwas ar 200 saldатеem un 6 leeleem-gabbaleem kas bij lahdeti ar tahdahm lohdehm, kas to pilsehtu warreja eedednânahht. Nu tee panehme 1 kuggi kas no Kronstattes bij nahzis, 4 Ribgas, 2 Behrnawas un 1 Keepajas kuggi. Kahdu Dahnu dampkuggi ar warru speede tohs astonus iswest ahra! — Wirsneeks sohlijis ka nahtschoht wehl ir tohs 10 kuggus panemt, kas wehl ohstâ atkliffuschi! Woi naw laupitaju darbs pohstihht tohs kas ne spehj un grihb prettim turretees! Peelu gohdu ar to jaw ne buhs pelnijuschi.

No mellas juhra, Odeffas pilsehta lassam Pehsterburgas un Wahjemmes Nwises tâ: 30. April deenâ atkal nahkuschî kahdi Calenderu karra-kuggi us Odeffu — bet ar leelu miglu weens karra dampkuggis ar 32 leeleem-gabbaleem, Tigers wahrda, 6 werstes no pilsehta usstrehjis us seklumu. Birms tee zitti kuggi paligâ nahkuschî jaw atstrehje 2 Kreewu leeli-gabbali ar jahneekem un kahneekem un tik brangi schahwuschî, kuggim schur tur zaurumus isurbuschî un kugga wezzatam wirsneekam Greewortam kahju noschahwuschî un 5 saldatu sashahwuschî. Kuggineeki gan schahwuschî, oet leelas lohdes par tahlu Kreeweem pahr galwu strehjuschas. Nu kuggis padewees un Kreewi sanehmuschî un us Odeffu nowedduschî 25 Calenderu wirsneekus un 201 saldatu. Pa tam no Odeffas w. l. bij atstrehjuschi kahdi 28 leeli-gabbali un saldatu pulks, jo 2 leeli eenaidneeku dampkuggi bij nahkuschî to „Tigeru“ pestihht. Nu Kreewi ar teem 2 kuggeem schahwuschees 2 stundas, kamehr Calenderu kuggi labbi eedraggati aischahjuschi prohjam. Kad Kreewi to „Tigeru“ ne warrejuschi atpestihht, tad to kuggi sashahwuschî ar uggunigahm lohdehm kamehr schahzis degt leelas leesmas. Dedis lihdi pulksien 7½ wakkara, tad wiff sashahhdiss druppâs. Tohs kugga leelus-gabbalus, juhra eegrimmushus, nu grihb atkal isswiejohht. No muhsu saldатеem 2 noschanti un 2 wirsneeki eeskrambeti.

No zittahm karra leetahm un weetahm mas to dsird, arri ne warr itdeenâs leelas lee-

tas notitt. Arri esmu fasslimmis, ka ar raksti-
schanu ne warru dauds ko publetees.

— 3.

Wuhfu juhra.

V.

Riht tekt trihf mahsin
Garr juhrmaks raudebam, —
Garr juhrmaks raudebam,
Melle fawu bahlelin
Atrod laiw' atrohd eerkl
Bahlelin ne atrohd.

Braufschanaï pa juhru arri sawas behdas. Kamehr tee kas juhrmallâ juhra masgajahs sturmes laikâ drihf isbehg, woi ne mas ne eet uhdeni eekschâ, — kuggineekeem retti dohts tahdâ laikâ drohschâ obstâ eestreet un glahb-tees, jo ohsta naw ikreisi pee-eetama, — un japaleef us juhreas, un japazeesch kas useet. — Jaw kad ne kahds sturmis naw, dascheem kas pa juhru brauz, schi braufschana, fur kuggis ne kad wissai meerâ ne stahw, bet daschdaschadi kustahs, nelabbu duhschu padarra, tâ ka kahdas stundas pa juhru braufscham jawemj; zitteem duhscha tad paleef atkal labbâ, zitteem tapatt nelabba ilgaki, un pat tik ilgi kamehr winni kuggi, zitteem pawissam itt ne kas ne kaisch, wistihm kuggineekeem pascheem kas eerafi pa juhru braukt. Scho nelabbu duhschu sawz par juhreas-slimmibu, un ne warr sazzihf kam no tahs buhs jazeesch kam ne, kad us juhru dohdahs, jo ne ween tahdeem ta uskriht kas pee meesas jo wahji, bet arri teem wissstiprakeem, un daschureisi slim- migam kahdam ne kas ne kaisch, kamehr spehka wihrs ar bahlu gihmi pee mastes strikkeem woi taneem peekehrees wemj ka wemj. Bet schi nelabba duhscha rahdahs wehl jo wairak kad wehisch itt nikni kuggi dsenn, woi kad nikni jo nikni paleef par sturmi jeb par anku, un arri drohscham wihram bailiba celihsch sirdi, un weens us ohtru stattahs kâ sazzidams: kas nu buhs? — Kas picmureisi pa juhru brauz gan drihf ajw isbihjahs kad reds ka wehisch sahahs itt

stipri puhst un sehgelus pildihf, un ka wilni zekahs augsti jo augsti, un wehisch kuggi gasch tâ us weenu puffi, kâ kugga angstmalla nolaidusees gan drihf lihds ar juhru, un oh- tru pufte itt augsti stahw, un zilwekam jatur- rahs pee strikkeem lai ne apkriht, un juhreas wilni welwehm pat schi ohtrâ pufte gahschahs wirsâ un azzis tam, kas us winneem stattahs un juhreas uhdens skreij pahri pahr kugga tiliti, tâ ka dohma — nn apkrittihis kuggis pawis- sam. Bet ne kriht wiss, un ne kaisch ne neeka, kad tik semmei ne nahf par tuwu klapt un juhreas selgâ warr palift.

Shstena sturmi wairak par ko behdatees, jaw deenâ, kad mahkoni beesi sadfennahs, wehisch ka wissai wallam laists breefmigi kaus- dams smaggi gahschahs sehgeleem wirsâ, tâ ka eeksch sehgeleem, spirineem (sehgelu kahr- tehm) un mastem un strikkeem un tauchm — brisksche un bratschke, smilds un tschihski un stenn un plohsahs neganti, un kuggis, lai ir- ittin leels buhtu, drebbedams tē wilnu ang- stakâ welwē usdsihts, tad atkal itt kâ juhreas dibbeni eegahsis, zekahs un nolaischahs kâ reekstu tschaumala. Tad nabbagu kugginee- keem darba un grubtas publeschanas papilnam, pee mastem, pee sehgeleem, pa strikku trep- wehm; tur skreen, tur sawz, tur usbrehz, tur sismi swilpo, — un tatschu grubti irr ko sa- dsirdeht tai negantâ trohskni, ruhfschanâ un kauschana kas wissapfahrt. Wiss tas jo grubti panessams naktis laikâ, itt beesâ tumfiba, fur ne rohku preeksch azzim ne reds un weh- ja-lukturi mas ko palihds. Tad gan dasch kad ilgi naw luhdsis Deewu, sawas rohkas sa- krampj us swehtahm luhgschanahm, lai scheh- ligais Deews lihdssetu. Us gullefchanu ne mas ne warr dohmaht, un kuggu kapteinam un stuhmannim un matrohscheem wajjago wissus sawus prahtinus kohpâ saturreht un wissu apdohmaht un wehrâ nemt, ko zilweks ween spehj. Breesmas leelakas kad wairf ne sinn kurrâ juhreas weetâ kuggis nu irr, kad negants sturmis to nodfinnis no sawa zekâ,

semmes, — woi sekkas weetas, woi flintu klastumâ. Zebaites firdi pahremm kad us reisi kuggis stahw kâ dibbeni zeeti peenag-lohts, seklumâ woi flintim usfrehjis, un kamehr zilweki rauguschees ka glabhtees ar sawahm laiwahm kas kuggim bija wirsû, juhreas wilni kâ eeksch leelahm dusmahm gahsuma weeta lauschahs un fittas kug im wirsû weenadi ween un bangas wissu kuggi saoragga ka drihs sadausihis faskhish.

Rifnâ sturmi retti kahdi glahbjahs irr jano-slichst nabbadfneem ar wissahm sawahm mantahm, juhreas wilni teem tad kappu rohk dsil-lumâ, woi pehzak isgahsch lihkus pee swe-schahm mallahm, kur ne weens tohs ne pasihst un ne weens tohs ne aprauda, — jeb-schu kristigi laudis ne leedsahs teem kappu doht sawâ semmê. Welti zittâ semmê mahte gaida us sawu dehlu lai tas pahrnahktu ar kuggi, welti bruchte gaida us sawu bruchtganu, welti seewa ar behrneem us sawu laulatu draugu un maisses pelnitaju; gaida un jerre welti, lihds kamehr sinna pahrnahkt, ka ar kuggi tee sawu gallu dabbujuschi. Tahdas nelaimes naw tik rettas. Zfgaddu no tah-dahm dsird. Pat muhsu juhremallneekem, sweineekem, par tahli us juhru braufuscheem sturmis uskriht nejauschi wirsû, un laiwu lihds ar zilwekeem juhreâ aproht.

Ba zittahm juhrahm wehl jo wairak nelaimes noteek. Kalenderu semmes juhmal-lâs ifgaddu kahdi septin simts lihds astonsimts zilweki noslichst. Preeksch tschetreem gaddeem tur 681 kuggi gan pawissam sadausiti, gan seklumâ usfrehjuschi, un lihds ar teem 780 zilweki sawu gallu dabbuja; preeksch diwi gaddeem wehl wairak, tuhstiosch un simts kuggi ar dewin simts zilwekeem.

No kuggeem kas semmes klastumâ seklumâ usgahjuschi tapat daudfreisehm zilwekus glahbj un arri no kuggu lahdiina dauds mas. Juhremallneeki steidsahs pee glahbschanas, — bet deemschehl steidsahs arri ne retti deen' un nakti laupihst un sagt, un ne ween paschâ

kuggi bet arri no tahm jaw glabbatahm leetahm, un septitu baukli nebehdigi pahrkahyj kahrdinaschanas laikâ, itt ka ne kahda Deewa sohdiiba ne buhtu prett teem kas swehtu baukli pahrkahyj.

No juhreas breefsmahm isglahbti daschu reisi Deewam sawu pateizibu arri kâ mekle israhdiht, ka ne ween Deewa-nammâ leek Deewam pateikt bet arri ka spehdami Deewa nammu apdahwina. Kâ kahds kuggineeks, — nu jaw pahri pahre diwi gaddeem, — kas mannâ draudsê dsimmis, bet ilgi schè wairf ne dsihwo, — stary Wentespils un Behterterburgas leelâs behdâs juhreâ bijis, bet isglahbts, Behterburgâ diwi smuffi gresnotas altara-swezjes nopirke un pahrnahjis sawas dsimtenes basnizu ar tahm apdahwinaja.

S. R — II.

Werdoschi awoti.

Bee peektas pasaules dakas, ko par Australiju nosauz, peederr Jaunjuhreas semme (Neuseeland), kur wissai dauds karstu awotu. Reiseeeks kahds tanni juhremallâ usgahjis it mehrenus dihtus ar werdoschu uhdeni. Uppes arri weetas effoht, kur no semmes wurdams karsts uhdens padarroht uppes uhdeni it siltu. Pat appalsch semmes daudskahrt dsirdoht uhdeni werdams. Reisoht tē, kâ saprohtams, lohti bailiga leeta, jo kad kahdâ weeta plahna, iskurtejuse semmes garrosa plihst, tad noyludams jau atraddisi breefsmigu nahwi. Semmes eedfihwotaji tomehr labprahst sawas ehkas buhwejoht us tahdahm karstahm awotfnainahm weetahm, tapehz kâ aufstâs naktis semme arweenu stahw siltâ; bet winni dsihwo allaschin leelâs bailis. Ne senn notizzis, ka lustigi laudis, us tahdu semmi danzodami, eelaususchis semmes garrosu un tahdâ wihfē sakrittuschis werdoschâ semmes grahpi. Zitteem no scheem maseem dihtkeem lihds 100 pehdru aptahrt un irr pilni ar skaidru, bahli silganu,

Werdoschi awoti

werdoschu uhdeni, no ka arweenu garraini
fazekahs gaisa. Uppes ar karsu uhdeni pa
semmes appafschu weetu weetahm tekkoht, un
werdoschu dihku mallas apwillkuschahs ar kal-
ka un alluhna kahrtinu, it ka ar leddu.

E. D. E — G.

Wawafars.

1.

Kam taggad ne tiht lauka eet?
Nu lustes wißur rohdaß:
No preeta firdeß grißb sehht un deet,
Zau putni mahjäs dohdahß!
Zr lahgsdigalla pohga
Un wißi prettim bohga. (?)

2.

Nesß, redß! kur masais zihrulihts
Us augßchu dseedahß dohdahß!
No fatwas allas ballodihts
Zau arri lauka rohdaß.
Zee wißi usdseed Deewam
Un lustejahß pa eewahm.

3.

Un wißas jankas pukkites
No semmes augßcham zekahß.
Ar wißas masas fatnites,
Nu jaunu fulla smeltahß.
Zè fehjeis eet us lauku
Ar fehllas pilnu tranku.

4.

Gans lauka eet ar lohpineem
Un wißi maßi jehri
Zeez preezigi pa saktumeem
Un gans wairß ne dseed fehri.
Zr bitte fteen no drahwahm
Us pukkitechm pa ptawahm.

K. Goldstein.

Seez wehrä fehieß mahzibas ihße
wahrdös!

Eabbäs beenäs draugu daudß; —
Bet kad tew speesch behdu kaudß
Drißß no tewim atkafpfees,
Pakkä wehl issmeeßees.

E. F. E.

Wihfla.

Eßnu spihdigß, balts un tihreß;
Bet arr' dikti bailige wihrs;
Uhdeni un fiktumu
Abbuß es ne pazeeschu;
Seema irr mans pufßbrahlis.
Kas tahds eßnu wihrelis?

E. F. E.

Sluddinaschanas.

Zaunekli kas Zelgawä eet skohläs par Iesßu
maksu warr dabbuht kohrteli un kosti pee kahdaß
atraitnes.

See J. H. Hoffmann un A. Johannsohn Zelgawä
un Harry Dohnberg Zeeßajä warr dabbuht:

Wadohma deweje semmes lohpeem, heb setta grand
firßdmihtem arrajsem fa'rahti par prahta jillafchawu un lah-
zigas tabblafchanas wairoßchawu. Sara stihß no E. D.
Zeeppewitsch, Kurjemmes • lohpfchanas beedribas pateckß
lohjetta. Matßa eesfeets 90 sap. subd.

S i n n a.

Par to lantkahrti jasluddina, ka taggad itt ne weens weenigais to
lantkahrti ne warr dabbuht. Wißeem, woi grißb woi ne grißb, jagaida, famehr zant-
Awisehm atkal sluddinaschu, kad to warrehs dabbuht. Kalabb tä — to taggad ne warru
isstahliht, tik teifschu ka manna waina naw un mannim ar to behdas deeigaz. Ne launo
jeetees prett mannim, jo juhs gan sinneet, ka es labpraht par mihleem Latweescheem puble-
johß. Buhs wißß labbi.

E — 3.

Drißß bruffsch.

No juhrmallas-gubernements augßas waldischanas pufßes: Oberlehrer G. Blaesß, Zensor.

No. 154.

No Illufites puffes.

Dunnawas muifcha irr tweena no tahm daubf muifchahm, kas zeenigeem Grahwa Sihbergu kungeem ap Illufiti peederr. Schè dsihwo Kattohlu tizzibas Latweefchi, kas to nefkaidru Nehfekneefchu-Latweefchu wallobu runna. Pee fchis muifchas peederr wezza masa kohku basnijina, kur lihds fchim katrà treschà swehtdeenà basnijunges no Dweetes atbrauze, schè deewakalposchanu noturreht. Bet fcho gadd ihpafch basnijunges no Schenberges, ne tahli no Dauskas irr atnahzis, Sorotschinski wahrdà, kas fklaidri Latweefchu wallobu proht, un schè fatwai draudsei tanni paschà Deewa-wahrdus flud-dina, kas katram kristigam Deewa-wahrdu klau-flitajam pee firde eet. Là tab nu schè arridsan fchi basnijizà ik swehtdeenàs ar laudim kà bahstium pee-bahsta, un irr daschi no swescheem pagasteem schè atnahk, Deewa wahrdus klauflitees. Daudf faim-neeki un kalpi, kas Mahrtinds bij' usteitufchi, grib-bedami no pagasta ideet, dohmadami zittur weeglaki dsihwoht, nu, kad fchis jaunais basnijunges pahri reises Deewa-wahrdus schè bija fludbinajis, palikke schè us tweetes, luhgdami, lai twinnus schè patur-roht. Ir patti draudse luhds, lai tas mihlais deb-bef-tehtwò teem ilgi fcho jaunu dwehseles-gannu us-turretu, ka tas warretu daudf labbas fehklas isseht, un fatwa sehjuma baggatus auglus schè peedsihwoht.

B—g.

Wehl kahds wahrds par dseedaschann.

Muhsu Nwifès Nr. 15 lassijam, ka kahds Wid-femmes zeen. Nwifchu rakstijajis scheslojahs, ka pee winneem daschàs weetas wehl flitti un ne tweenadi ar basnijas dseedaschanu eijoht. Lai to Kursen-neeks dsirdebams twis ne leelahs fazzidams: »Pee mums tà gan ne eet! Wehs meldinas rittigi un pehz kahrtas iswelkam, ka to patlausitees! — Es

tew atbildetu: »Ne leeles! Bet stahtwi kluffu un apluhko wiffas mallas un puffes, tab tu redsesi, ka ir pee mums ar to wehl dikti raibi deefgan eet. Es ne falku, ka tu un dascha draudse meldinas ne mahk dseedahk, ne, to es ne teizu; bet turprettim es pasihstu draudses, kas meldinas daudf sinn un tahs welk itt drohschi ka zihrus gaisà. Irr pat muhsu draudse irr leelu leela dseedataja un meldinu wilzeja, ka to patlausitees irr, ka basnijà katris maf behrns, kas fatou grahmatu mahk arri fatou meldinu pehz tehtwa twihjes islohja, ka ausis aisdriht, un fetwas un meitas fatwàs flaktàs balhis ka chrgelu stebbules ar trillereem un dascheem lohjjumeem to beidsamo meldinu dseefmu grahmata tweegli jo tweegli us fatwadu twihsi isdseeb. Bet tas tik ka nelaima, ka ne eet rittigi un wiffas draudses tweenadi! Daschs to dsirdejis wart buht eesautfees: »Kà, twoi tab kas truhst jeb atleek, ka naw rittigi? Muhsu wezzais Jahnis — leelais pahtar-neeks, un kaimina Pehteris un manna mahtes mahte Dailehnu Gewa, kas tweentreis meldinas wiffas flaidri pratte, arri ta dseedaja. — Es falku: »Lab-bi! twinni gan dseedaja flakti un us fatou twihsi rittigi; bet no eij us kaiminu draudsehm, Zelgatoà, Gesserè jeb Nihzè, tab tu atkal dsirdeji to paschu meldinu, kurru tee dseed us zittadu — twoi nu labbaku jeb flittaku. — twihsi dseedam. Tu brihnodamees eesautfees: »Arè, ka tee mohdigi dseed! — un ne warrefi twis ja ne gribbesti teem meldinu fajaukt, fatou meldinu peepasseet kà buhmeisters twinkeli. — Ja nu tu buhfi mannigs, un ne turrefi fetwi tween par gudru, tab tu eesautfees: »Kà tas nahkahs!? — Es nu tew teifschu, kà tas nahkahs! — Tom-dehl, ka gan drihs katrà draudse fatwadi meldinas dseed, itt kà kad katrà draudse fatwa dseefmu grahmata un meldinu grahmata buhtu. Woi tas naw flitti deefgan! — ? Tu teifsi: »Kà nu ne! — Un es to paschu falku. — Woi tas naw flittums, ka kad tew gabbahs no eet zittà draudse par dseedataju jeb arri weefseht, un tu eesahkfi pehz fatwàs eerastas twihjes to meldinu wilkt; »Nu tohpi lihgsma dseed

un deij. — jeb arri zittu kahdu meldinu — un tu puht un puht, ka tetvim azzis schibb un rihfle plihst, un rau! ne weens tetw ne palihds dseedaht, bet tee weens ohtrom azzis skattidamees kluffu stahw, un tu ne buht ne sinni, kas nu irr, woi tee ne mahj jeb ne grihb tetw lihdscht dseedaht. Bet kur tee lihds wills meldinu, kad tee ta ne buht ne proht, bet sawadi to meldinu dseed. Kad nu tu buhst labb puh-tejs ar weeglahm kruhtehm, tad gan weens patš isdseedajis, sweedrus flauzisi, un laudis wehl no basnizas eedami teiks: »Tà tà tas bija dseedatajs — ka dseedatajs! Tas par wissam jaunad meldinad dseed; gan tahs ihstas warr buht ne proht. — Rau nu! Kurra nu buhs ta ihsta meldina, woi nu tatwa, jeb winna?! — Es ne sinnu; bet man rahdahs, ka abbi juhs dikti no ta ihsta, riktiga jekka buhseet nomaldijuschees; tamdehl ka tà, ka nohtes tahs meldinas riktigi stahw drikketas, un ka Lutterš, Klopstockš, Albertš, Daks, Gellertš, P. Gerhardtš un zitti ar tizzibas spohschumu apgaisinoti wihri tahs preeksch daudseem gabdeem dseedajusch, — ne buht juhs wairš ne dseedat; bet tahs mel-dinas irr ta samasitas un salohzitas un sagreestas, ka ne buht daschas ne warr pasiht. — Tapat irr arri behdas ehrgelneekem zaur to, ka ne weenadi wissur dseed. Gaddahs nu tam basniza ta meldina: »Lai mehš Deetw flawejam n. t. j. pr. jeb zitta kahda dseedaht, tas mekle nu par wissam meldinu (koralu) grahamatahm, un ne utrohn ne weenu tahdu meldinu eeksch nohtehm, ka draudse dseed. Ko nu darriht?! Teiksi nu mahzitajam: »Nohtes natw, ko spehleschu. — ? Mahzitajs atbildehs: »Bet schi dseesma pee manna spreddika kriht. — Nu ko tad darriht? Sehdees (ja effi Zrlawâ mahziješ) un raksti tahdas nohtes, kas pehz draudses meldinahm pass, zittadi aisbahs patš un arri zitteem, kas musiti noproht, ausis, jeb muhz patš no basnizas ohtra. — Us tahdu wihsi gan drihs katrà draudses basniza ihpafchu meldinu (koralu) grahamatu atraffi! — Woi tas natw raibi deesgan? Woi ta natw Bahbeles sajakfchana? Wo ta irr flawejama un labba buhschana?

Bet kas nu buhtu jadarr, lai warretu schai buhschanai ar laiku peepalihdscht, un to kahrtigi un labbi eetaisht? — Us to irr gan gruhta atbilde-

schana. So ta leeta natw ihfâ brihbi padarrama. Tas labbakais zelsch nu gan irr — tik zaur skohlahm pee weenadas, labbakas dseedaschanas naht; bet ar weenu — un par wissam eefahkumâ — tas arri mas ko gelp. Sehns nu gan skohlâ irr eemahziješ to meldinu: »Gohds Deetwam ween ar pattefchan. jeb: »Kristus, kas muhs swehtus darr.«, un dseed pehz nohtehm tà riktigi un drohschi, ka pirmas singis Dohmes basniza, bet tik ko pahrgahjis mahjad pee tehwa, jatw dsirsch atkal zittadi tahs meldinas — un pehz winna dohmahm jo weeglaki, un jaukali dseedadamas, tamdehl ka dauds tur irr jalohka, nu schis aistahj sawas skohlâ mahzitas mel-dinas (un nebba weena besdeliga warr woffaru tai-siht) un welk atkal wezza tehwa meldinu lihds, ka pamatti drebb.

Tadehl mans prahts un mannas dohmas pee schi (ne sinnu ko gudraki wihri dohmahs!) buhtu tahdas:

1) Kad zeenigi Mahzitaji us to turretu un pagasta skohlmeisteri un basnizas dseedatiji un ehrgelneeki pee to stipri puhletohs tohs jauneklus, kas pee eefwehtschanas naht, flaidras, koralu grahamatas eefihmetas, meldinas, ja ne wairat tai ihfâ laifa, tad taf tais gruhtakas un sweschakas, eemahziht dseedaht, lai pehz gabdeem wiffi ja un ee tahs riktigas mel-dinas warretu ismahht.

2) Lai dseedatajs, kam ehrgelš basnizas, un kas pehz nohtehm patš labbi proht dseedaht, arri tais swehtdeenas, kas mas lauschis basniza, jeb tad kad mahzitajs zittâ basniza eet spreddiki fazziht — sawâ basniza ar draudsi kahdas meldinas, kurraš schi ne proht jeb fliktaki dseed, pehz nohtehm rauga dseedaht, lai pee flaidreem tohneem jatw eerohn.

3) Wehlejama un jauka leeta tà gan buhtu, ka wiffi zeenigi Mahzitaji un skohlmeisteri, ehrgelneeki — Widsemme un Kursemme — wehrâ nemtu, un tik basnizas ka skohlâs to teizamu ar jauku, patihkamu safkannu (Harmonie) sarakstitu un nodriketu nelaika Leeseres zeen. Mahzitaja Punschekâ Koralu grahamatu bruhketu, un tik pehz tahs ween dseedatu, tai ar laiku wissur, kur Lattwu mehle skann un flaidra Ewangeliska tizzibas mahziba tohp fluddinata, arri weena un ta pascha

(bet arri us weenadu wihsfi dseebama) meldina at-
skannetu.

Un pehdigi es us juns, mihli tautas brahli,
kas juhs wehl labpraht pee wezzahm eerashahm ka
behrns pee mahtes puppas turratees, gribbu kahdu
wahrdu runnaht: Ja nu juhs arri paschi satou
eerastu meldinu ne gribbetu us jaunu skaidru, is-
mainiht, bet gribbeet to par wezzu wihsfi, ta ka
Tehwa tehws ar firmu galtou dseedajis, arri lihds
kappa mallai tizzigi dseedaht. — Nu labbi! — dar-
rait arri to! Bet ne isfmeijeet tahs jaunus, kas
skohlâ tahs riktigas meldinas mahzijschees, ka tas
taggad Deetwam schehl wehl noteekoht, un ne fakkeet
wis, kas dsirdeet kaimina Zanneli jeb Anneli pehz
nohtehm riktigi to wezzo meldinu welkoht: «Kur
leels dseedatajis schis istaisahs, un fahk muhsu wez-
zus, kohschus meldinus brahkeht. — To, brahli,
ne darrait wis, bet preezajatees wehl turpklaht
ka juhsu behrni un behru behrni pee skaidratas at-
sishchanas tohp zaur skohlâhm westi, un laujeet juhsu
mahjâs tohs, kas natw skohlâ bijuschji, no teem,
kas skohlâs apmeklejuschi daschâ skaidrâ, riktigâ mel-
dinâ eemahziht, un faleezeet sawas rohkas tahs jau-
kos, gaischas meldinas dsirdebami, un isfauzeet
preeta affarâs ar wezzo Sihmeânu: «Nu es warru
preezigs mirt; jo es eeraugu tahs wezzas mahnu
eerashas isuhdam, un jaw to gudribas, spohschu
fouliti pahr muhsu mihlu tehwa femmi uslezam.
Gohds un flawe lai irr par to muhsu Deetwam
un augstai waldibai!»

G. F. Schönberg,

Grammâtes draudjes skohimeisters un ehrsgeleets.

**Tapehz juns nebuhs suhditees un faz-
ziht: ko mehs ehdisim, jeb ko mehs
dsersim, jeb ar ko mehs gehrbfimees?
To pehz tahdahm leetahm tee pagani
dsennahs.**

Matt. 6, 31. 32.

Masâ pilsehtinâ dsihwoja skrohdelis, kam flitti
shahjâs, lai gan nebij nekahds dsehrais neds pliht-
neeks. Laiki bija dahrgi un pelni flitti. Narradi
krahwahs jo beenas un fliminiba wihru litke pee

femmes. Wisch palikke aplam skummigs un fetwim
gallu gribbeja darriht. Gan fetwa winnu luhdsim
luhdse, lai jel drohschu prahtu nemnotees un satou
zerribu nepamettoht, bet winnai neisdewahs.

Kahdureis fetwa pufdeenâ itt neko ne-ehd un
rahbahs gluschji samiffusi. Wihrs prassa, kas win-
nai kaischoht? Seewa labpraht negribb atbildeht.
Bet kad wihrs winnai usstahw, lai stahstoht, tad
pehdigi atbild, ka isgahjuschâ natti sapnojusi, Deetws
effoht mirris un engeli winnu effoht apraudajuschji.
Par to tad nu winnai sirds gauschi sahpoht, ka
Deetws effoht mirris, — kas tad nu par winnu
gahdaschoht? — Nu wihrs fetwa sohbdâs nemm,
ka tahdas pasaklas stahstoht, — woi nesimnoht, ka
Deetws muhscham newarroht mirt?

Sik ka fetwa schohs wahrds bija dsirdejusi,
tad winna palikke preeziga un fazzija: «Wihrs mih-
sais! ja no sirds tizzi, ka Deetws schim brihscham
wehl dsihws, kam tad tik aplam behdajees?»

Nu wihrs apkehre, ka ne fetwu, bet fetwi pa-
schu sohbdâs effoht nehmis un fetw pascham rihzibu
dewis. «Deetws wehl dsihws, schis wahrds win-
nu atkal drohschinaja, — winsch nehmahs atkal pa-
lautees us dsihwou Deetwu.

Un sinnamâ, ka nu arri Deetws winnu istwil-
jis no behdu bedres, ta ka wihram nekâs wairâs
nekaiteja.

G.....g.n.

No Gaujenes draudses Widsennê.

Tahdu sinnu effam dabbususchji dsirdeht:
Tur basnizas-pahrinders, kas apfahrt staigaja
bihbeles-beedribai par labbu mihlestibas dah-
wanas salassiht, kahdâs mahjâs eenahzis us
teem wezzakeem laudim par schahdahm lee-
tahm eesahze runnaht. Schee aishildinajahs
ka winneem schoreis naudas pee rohkas ne
effoht. Bet masa meitina, kas Itâ gaddâ,
fazzija: „Man gan irr naudas“ — un pa-
tezejeusi kahdâ faktinâ, 10 graschus atnesse ko
pahrminderam eedewe. — „Behrnin, kur tad
tu to naidu effi dabbusis“ — ta abbi wez-
zaki brihnodamees fahk waizahht. — „Es was-

farâ ohgâs esmu bijusi, un ohgâs pahrde-
wusi" — tâ masina atbild, un lai gan wez-
zaki sawu behrnu gribbeja peerunnah't lai taf
sawu naudu paturroht, schee paschi jau doh-
schobt sawu dakku, tad tomehr meitene us tam
palikke: schi effoht to naudu patti pelnijusi,
un to labpraht bihbeles-beedribai par labbu
dohdoht. — Arri mums lihds ar Dahwidu
jaleezina: (dseesm. 8, 3.) „No to behrniu
un sihdamu muttes effi Tu weenu svehka flawu
fataisijees!“ Th. G.

Gruhta nahwe.

Ugahles Dirschmahrtnu saimneeks, us jau-
nu weetu taifidamees paschâ jurgu deenâ sa-
fauzis behrnus un saimi, dewahs laufâ pee
kartupelu bedres, wehl pehdejas isgrahbt, ka
gattawâs buhtu us zellu dohtees. Pee bedres
nahkufchi, pascha saimneeka meitenam ar dee-
nesta meitu bija jaleen bedrê pee lassichanas,
un kalps atkal iszehle no bedres tohs pee-
lassitus spannus augschâ, jo bedre wiffa ne
bija norakta, tadeht, ka greesti wirsû. Saim-
neeks manuidams kâ maisu wehl wajjadsehs,
dewahs us mahjam pehz maissem. Kalps islih-
dis no bedres sehje to maisu zeeti. Deenesta
meita pazehlfusees pee zauruma manna ka war-
ren tohp speesta, sah't blaut: „kas manni
speesch?“ Semme lohti walkâ buhdama, gah-
schahs ar wisseem greesteem pascha saimneeka
meitenam wirsû, un kamehr ar weenu paschu
lahystu to semmi norakufchi un isdabbuju'chi
to behrnu ahrâ, tad arri jau dsihwiba irr schli-
rusees no masahm meesinahm, jo galwina bij
puschu speesta. A. Breede.

Trihs draugi.

Suhdu mahzitaji raksta, ka zilwekam schê
wirf semmes effoht trihs draugi; pirmais irr

nauda, schinni muhschâ tas wislabbakais
draugs, bet nahwê ta to wispsirma't atstahi;
tee zitti irr raddt un draugi, kas lihds kappu
mallai to gan pawadda, bet atpaktal nahku-
schi drih it fahrigi uskriht atstah'tai mantai
un naudai, prohti ja tiffai kahda palikkuse;
bet wisustizigais zilweka draugs irr winna
darbi, tee to aiswedd zaur kappu pascha pa-
saules sohga preefschâ.

E. D. L—ch.

Wihfla.

Jau preefsch tuhstoscheem no gabdeem
Deewa Gars man dsemdejis,
Tahdeem prah'tâ edewis,
Ro tas zehlis few par rabdeem.
Tee ar Winna paligu
Taggad wehl dohd gaischumu.

Ne us reisi peedsimmusi
Kahda taggad stattama;
Kahrto kahrtahm raddita,
Esmu tahda palikkusi.
Manni swehti lohzeeki
Zits pehz zittu radditi.

Manni labbi pasiht raugi,
Mannus stahstus, luttumus
Tâ kâ preezas-wahrdinus
Zai tew isstahst gudri draugi
Swehtas mannas mahzibas,
Bet naw weegli prohtamas.

Luhko mannu wezzu pussi,
Ta us to ween sihmejahs
Kas pehz jaunâ peepildahs,
Zeb to jauna rahdijusi.
Ro tew teizu, teescham teef;
Manneem wahreem ustizzees!

Kas es tahda, usminnesi;
Ja kâ tizzigs atgreeees,
Deetwu luhgt nemittijees
Debbesis tad eckluht spehfi.
Kas man lohti eemihko,
Praht un firbi appaifmo.

m. K. Hgnbrgr.

D r i h w d r i e e c h t,

No Juhrmallas-gubernements aus, nae waidichanas pupes: Oberlehrer G. Blaesé, Zensor.

No. 155.